

Nr 798.

Av herr **Magnusson** i Skövde, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 230, med förslag till lant-arbetstidslag.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 230 föreslås under § 1 mom. 2 att lagen beträffande trädgårdsodling skall äga tillämpning därest i regel minst en arbetare användes. Därav skulle följa, att i de talrika fall, då sådan rörelse bedrives med hjälp av endast en till företagarens hushåll ansluten arbetare, denne fölle under lagens bestämmelser. Oavsett vad inställning man kan intaga till frågan om arbetstidsreglering överhuvud, när det gäller lantbruk eller trädgårdsodling eller uppdragande av gränser mellan olika företag på grund av antalet anställda arbetare, torde man nödgas medgiva, att en lagstadgad reglering av arbetstiden är olämplig och ytterst svår såväl att tillämpa som att kontrollera, när det rör inom till arbetsgivarens hushåll ansluten arbetskraft. Det måste också anses mindre välbetänkt införa lagbestämmelser, som dels äro svåra att efterleva, dels inbjuda till överträdelse. Jag erinrar härutinnan om svårigheten att avgöra, huruvida för till hushållet ansluten arbetskraft visst handräckningsgöra skall inräknas i arbetstiden och den mångfald anledningar till konflikter både med anställda och med gällande lag, som detta komme att föranleda. Jag hemställer följaktligen att lagens tillämplighetsområde inskränkes i denna del till att omfatta *minst två* arbetare.

Bestämmelserna i § 4 äro för trädgårdsodlingen utformade snävare än för lantbruket och skulle för förstnämnda i många fall på grund av trädgårdsodlingens genom våra klimatiska förhållanden (kort vegetationsperiod) betingade starkt säsongartade karaktär innebära mycket allvarliga olägenheter. Sålunda skulle det för vissa slag av frilandskulturer såsom plantskolor, köksväxtodlingar m. fl. bli olösligt, även med uttagande av den medgivna övertiden, att medhinna nödvändiga arbeten. Att för säsongen (vårexpediering, plantering, ympning m. m.) i en plantskola anställa extra arbetskraft är ogörligt, även om sådan finnes tillgänglig, av den anledning att otränad arbetskraft för dessa arbeten är oanvändbar, och att för en kort säsong erhålla eller utbilda vana arbetare är av lättförstådda orsaker ogenomförbart. Analoga förhållanden föreligga även inom andra grenar av trädgårdsodlingen. För tiden april—maj är i vart fall en ordinarie arbetsvecka av 56 timmar oundgänglig.

Det måste härvid även beaktas den hårda konkurrens som den svenska trädgårdsodlingen har att uthärda från utlandet, där den längre vegetations-tiden förutom andra fördelar väsentligen minskar näringens säsongskärpa, varigenom man där har vida större möjligheter att fördela nödvändiga arbeten på en längre tidsperiod. Mycket starka skäl tala sålunda för ett ut-

sträckande av arbetstiden under tiden april—september till 56 timmar i veckan. Oavsett detta lär det möta svårigheter att utan tillstånd till extra övertid få nödvändiga arbeten verkställda. Under en kort vårperiod — från det tjälen försvunnit till lövsprickningen skall inom t. ex. en plantskola gott som hela årets försäljning, vilket innefattar trädens uppgrävning, sortering, fördelning på rekvirenter samt tidsödande inpackning, verkställas och därjämte alla arbeten med jordberedning och nyplantering utföras. Söder om Östersjön har man för samma arbete i regel dubbelt längre tid. Såsom förut anmärkts äro förhållandena analoga även för trädgårdsodlingen i sin helhet, om de än med särskild skärpa framträda vid frilandskulturer.

Enligt § 2 undantages från lagens tillämpning befattningshavare i överordnad ställning. Beträffande i handelsträdgårdar anställda förmän, (trädgårdsmästare) torde det emellertid vara nödvändigt, att i motiveringen (om ej i lagtexten) preciseras att den omständigheten att denne deltagar i arbete ej för honom in under lagens bestämmelser. Han har obestriddligen uppgiften att leda och fördela arbetet, men detta är av den art, att han bland annat som instruktör nödgas själv deltaga, varjämte han som försäljare ofta måste på övertid utföra försäljningsarbete. Under säsongtiden infinna sig kunderna alla tider på dagen och ej minst arbetare och andra sedan deras arbete för dagen är tillända för att inköpa växter för plantering och därvid erhålla råd. För sådan expediering måste den kunnige rådgivande fackmannen vara tillgänglig och kan som regel ej ersättas genom någon arbetare. Ett förtydligande i denna riktning genom utskottets motivering är sålunda oundgänglig.

På grund av det anförda tillåter jag mig därför hemställa,

att § 1 mom. 2 första stycket ändras att omfatta *minst två* arbetare;

att § 4 mom. 2 gives den avfattning att arbetstiden under april—september utsträcker till 112 timmar under två veckor och

att utskottet i sin motivering tydligt angiver, att från lagens tillämpning äro undantagna förmän (trädgårdsmästare).

Stockholm den 21 april 1936.

Karl Magnusson.
